

Konwencja w sprawie zapobiegania i karania zbrodni ludobójstwa

Uchwalona przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 9 grudnia 1948 r.

Dz. U. z dnia 16 stycznia 1952 r., nr 2, poz. 9

Umawiające się Strony

po rozważeniu zawartej w rezolucji Ogólnego Zgromadzenia Narodów Zjednoczonych Nr 96/I z dnia 11 grudnia 1946 r. deklaracji, stwierdzającej, że ludobójstwo jest zbrodnią w obliczu prawa międzynarodowego, sprzeczną z duchem i celami Narodów Zjednoczonych i potępioną przez świat cywilizowany:

uznając, że we wszystkich okresach historycznych ludobójstwo wyrządziło ludzkości wielkie straty;

w przekonaniu, że międzynarodowa współpraca jest konieczna dla uwolnienia ludzkości od tej ohydnej klęski;

zgadzają się na poniższe postanowienia:

Artykuł I.

Umawiające się Strony potwierdzają, że ludobójstwo, popełnione zarówno w czasie pokoju jak podczas wojny, stanowi zbrodnię w obliczu prawa międzynarodowego, oraz zobowiązują się zapobiegać tej zbrodni i karać ją.

Artykuł II.

W rozumieniu Konwencji niniejszej ludobójstwem jest którykolwiek z następujących czynów, dokonany w zamiarze zniszczenia w całości lub części grup narodowych, etnicznych, rasowych lub religijnych, jako takich:

- a) zabójstwo członków grupy,
- b) spowodowanie poważnego uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia psychicznego członków grupy,
- c) rozmyślne stworzenie dla członków grupy warunków życia, obliczonych na spowodowanie ich całkowitego lub częściowego zniszczenia fizycznego,
- d) stosowanie środków, które mają na celu wstrzymanie urodzin w obrębie grupy,

Artykuł III.

Następujące czyny podlegają karze:

- a) ludobójstwo,
- b) zmowa w celu popełnienia ludobójstwa,
- c) bezpośrednio i publicznie podżeganie do popełnienia ludobójstwa,
- d) usiłowanie popełnienia ludobójstwa,

e) współludział w ludobójstwie.

Artykuł IV.

Winni ludobójstwa lub któregośkolwiek z czynów, wymienionych w Artykule III, będą karani bez względu na to, czy są konstytucyjnie odpowiedzialnymi członkami rządu, funkcjonariuszami publicznymi czy też osobami prywatnymi.

Artykuł V.

Umawiające się Strony zobowiązują się do wydania, zgodnie z ich konstytucjami, przepisów prawnych koniecznych dla wykonania postanowień niniejszej Konwencji, a w szczególności do skutecznego karania winnych ludobójstwa lub innych czynów, wymienionych w Artykule III.

Artykuł VI.

Osoby oskarżone o ludobójstwo lub inne czyny wymienione w Artykule III będą sądzone przez właściwy trybunał państwa, na którego obszarze czyn został dokonany, lub przez międzynarodowy trybunał karny, którego kompetencja będzie obejmowała te Umawiające się Strony, które kompetencję tę przyjmą.

Artykuł VII.

Ludobójstwo i inne czyny wymienione w Artykule III nie będą uważane za przestępstwa polityczne, o ile chodzi o dopuszczalność ekstradycji. Umawiające się Strony zobowiązują się w takich przypadkach dokonywać ekstradycji zgodnie z ich ustawami i obowiązującymi traktatami.

Artykuł VIII.

Każda z Umawiających się Stron może zwrócić się do właściwych organów Narodów Zjednoczonych o przedsięwzięcie przewidzianych w Karcie Narodów Zjednoczonych środków, które uznają za odpowiednie dla zapobieżenia i stłumienia aktów ludobójstwa lub innych czynów wymienionych w Artykule III.

Artykuł IX.

Spory pomiędzy Umawiającymi się Stronami, dotyczące wykładni, stosowania lub wykonania niniejszej Konwencji, jak również spory, dotyczące odpowiedzialności państwa za ludobójstwo lub inne czyny wymienione w Artykule III, będą oddawane do Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości na żądanie którejkolwiek Strony w sporze.

Artykuł X.

Konwencja niniejsza, której teksty chiński, angielski, francuski, rosyjski i hiszpański posiadają jednakową moc obowiązującą, będzie nosiła datę 9 grudnia 1948 r.

Artykuł XI.

Konwencja niniejsza będzie do dnia 31 grudnia 1949 r. otwarta do podpisania dla każdego członka Narodów Zjednoczonych oraz dla każdego państwa nie będącego członkiem Narodów Zjednoczonych, do którego Ogólne Zgromadzenie skierowało zaproszenie do podpisania. Konwencja niniejsza będzie ratyfikowana i dokumenty ratyfikacyjne będą złożone Sekretarzowi Generalnemu Narodów Zjednoczonych. Po 1 stycznia 1950 r. może do Konwencji niniejszej przystąpić każdy członek Narodów Zjednoczonych i każde państwo nie będące członkiem Narodów Zjednoczonych, które otrzymało zaproszenie wspomniane powyżej. Dokumenty przystąpienia będą złożone Sekretarzowi Generalnemu Narodów Zjednoczonych.

Artykuł XII.

Każda z Umawiających się Stron może w każdym czasie przez zawiadomienie o tym Sekretarza Generalnego Narodów Zjednoczonych rozciągnąć moc obowiązującą Konwencji niniejszej na wszystkie lub niektóre tylko obszary, za których politykę zagraniczną Strona ta ponosi odpowiedzialność.

Artykuł XIII. (1)

W dniu złożenia pierwszych 20 dokumentów o ratyfikacji lub przystąpieniu Sekretarz Generalny sporządza protokół, którego odpis prześle każdemu państwu, które jest członkiem Narodów Zjednoczonych, oraz każdemu wspomnianemu w Artykule XI państwu, które nie jest członkiem Narodów Zjednoczonych. Konwencja niniejsza wejdzie w życie 90 dnia od daty złożenia dwudziestego dokumentu o ratyfikacji lub przystąpieniu. Każda ratyfikacja lub przystąpienie, dokonane po tej dacie, nabierze skutków prawnych 90 dnia od daty złożenia dokumentu o ratyfikacji lub przystąpieniu.

Artykuł XIV.

Konwencja niniejsza pozostaje w mocy w ciągu 10 lat od daty jej wejścia w życie. Pozostanie ona w mocy na dalsze kolejne 5-letnie okresy dla tych Umawiających się Stron, które nie wypowiedzą jej przynajmniej na 6 miesięcy przed upływem bieżącego okresu. Wypowiedzenie następuje przez pisemne zawiadomienie, skierowane do Sekretarza Generalnego Narodów Zjednoczonych.

Artykuł XV.

Gdyby ilość uczestników tej Konwencji na skutek wypowiedzeń spadła poniżej 16, Konwencja straci moc obowiązującą od daty, w której ostatnie wypowiedzenie stanie się ważne.

Artykuł XVI.

Każda Umawiająca się Strona może w każdym czasie zażądać rewizji Konwencji niniejszej przez pisemne zawiadomienie Sekretarza Generalnego Narodów Zjednoczonych. Ogólne Zgromadzenie postanowi, jeżeli to uzna za stosowne, jakie kroki należy przedsięwziąć w związku z takim żądaniem.

Artykuł XVII.

Sekretarz Generalny Narodów Zjednoczonych będzie zawiadamiał wszystkich członków Narodów Zjednoczonych oraz wszystkie wspomniane w Artykule XI państwa, które nie są członkami Narodów Zjednoczonych:

- a) o wszystkich podpisach, ratyfikacjach i przystąpieniach otrzymanych zgodnie z Artykułem XI,
- b) o zawiadomieniach otrzymanych zgodnie z Artykułem XII,
- c) o dacie, w której niniejsza Konwencja wchodzi w życie zgodnie z Artykułem XIII,
- d) o wypowiedzeniach otrzymanych zgodnie z Artykułem XIV,
- e) o wygaśnięciu mocy obowiązującej Konwencji stosownie do Artykułu XV,
- f) o zawiadomieniach otrzymanych zgodnie z Artykułem XVI.

Artykuł XVIII.

Oryginał Konwencji niniejszej będzie złożony w Archiwum Narodów Zjednoczonych. Uwierzytelniony odpis będzie przesłany wszystkim członkom Narodów Zjednoczonych oraz wspomnianym w Artykule XI państwom, które nie są członkami Narodów Zjednoczonych.

Artykuł XIX.

Sekretarz Generalny Narodów Zjednoczonych rejestruje Konwencję niniejszą pod datą wejścia jej w życie.